

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

1977/78:5 y

över propositionen 1977/78:76 med energisparplan för befintlig bebyggelse, jämte motioner

Till civilutskottet

Arbetsmarknadsutskottet har beretts tillfälle att yttra sig över propositionen 76 med energisparplan för befintlig bebyggelse jämte motioner.

Vid behandlingen av ärendet har utskottet begränsat sig till sysselsättningsaspekten på förslagen.

Inför utskottet har följande myndigheter och organisationer lämnat synpunkter på ärendet: arbetsmarknadsstyrelsen, bostadsstyrelsen, Industris byggmaterialgrupp, Svenska byggnadsentreprenörföreningen, Svenska byggnadsindustriförbundet, Svenska byggnadsarbetareförbundet, Svenska fabriksarbetareförbundet samt Svenska industritjänstemannaförbundet.

Utskottet

Utskottet tar först upp frågan om tillgången på arbetskraft för att genomföra energisparande på sätt som anges i propositionen. Det är knappast meningsfullt att för en tioårsperiod göra några prognoser på en så svårbedömbart sektor som byggarbetsmarknaden. Även med en planeringshorisont på tre år, som är propositionens primära inriktning, måste resonemanget bli av allmänt slag. Avgörande för bedömningen blir nämligen i hög grad vilka uppskattningar man gör beträffande det totala byggandets omfattning i landet.

Enligt utskottets uppfattning bör det inte vara några större svårigheter att tillgodose behovet av byggnadsarbetare med den nivå energisparplanen beräknas få de närmaste åren. Utskottet gör denna bedömning mot bakgrund av den stora avgång av arbetare från byggnadssektorn till industrin som skett under 1970-talet och som det i viss omfattning bör vara möjligt att vid behov återvinna. Rekryteringsläget bland ungdomar bedöms också vara gott. Intresset för utbildning inom byggnadsfacket har genomgått en markant förbättring. Även arbetsmarknadsutbildningen kan vara ett verksamt medel för att öka tillgången på arbetskraft. Arbetsmarknadsutbildningen är också en användbar metod att tillgodose efterfrågan på särskilda kategorier yrkesarbetare och tekniker som det även med ett relativt begränsat energisparprogram åtminstone temporärt kan bli brist på.

I fråga om tillgång på arbetskraft utanför den egentliga byggnadssektorn ser utskottet, fränsett vad ovan sagts om vissa tekniker, inte några större problem.

När det gäller bedrivande av byggnadsarbete enligt programmet vill utskottet betona vikten av att arbetet utförs i för arbetskraften och samhället acceptabla former. Vid anlitande av entreprenörer bör stöd utgå endast om det är fråga om seriösa företagare, som är beredda att följa lagar och avtal.

Det resonemang som ovan förts innebär självfallet inte att man kan räkna med att det i alla delar av landet vid alla tidpunkter kommer att finnas tillgänglig arbetskraft för byggnadsarbete. Marknaden måste fortlöpande bedömas i ett ganska kort perspektiv. I detta sammanhang finns det anledning att ta upp frågan om hur det byggnadsarbete som utförs enligt planen skall styras med hänsyn till konjunkturläge, regionala sysselsättningsproblem och säsongmässiga variationer.

I propositionen uttalas att energisparprogrammet skall användas aktivt som en konjunkturutjämnande och regionalpolitisk faktor. Utskottet instämmer i det synsättet. Liksom beträffande en del annat byggnadsarbete bör det vara möjligt att åstadkomma de styrande effekterna genom att medelstillelningen varieras.

Enligt utskottets uppfattning bör det övervägas om inte energisparprogrammet kan användas även för att utjämna de säsongmässiga variationerna i byggnadsindustrin. En stor del av byggandet styrs säsongmässigt genom byggplanering i form av formella tillstånd att påbörja arbete eller rekommendationer om tidpunkter för igångsättning. När det gäller större byggnadsinvesteringar av energisparande karaktär får man utgå från att dessa direkt kommer att omfattas av byggplaneringen. Svårigheterna är emellertid de medelstora och kanske framför allt de relativt små byggprojekten. Vart och ett av dessa har naturligtvis obetydlig effekt på sysselsättningen, men tillsammans kommer de sannolikt att representera en ganska avsevärd del av investeringarna enligt energisparprogrammet.

Enligt utskottets uppfattning är det från arbetsmarknadssynpunkt önskvärt att man söker finna former för säsongmässig styrning av de medelstora och kanske även de mindre projekten. Styrningen måste emellertid utformas på ett smidigt sätt så att inte byråkratiska hinder kommer att inverka negativt på fastighetsägarnas benägenhet att göra energisparande investeringar. Det synes lämpligt att regeringen i samverkan med berörda myndigheter och parterna på arbetsmarknaden undersöker om det är möjligt att utforma ett smidigt system som ger den önskvärda säsongstyrningen.

Utöver det anförda har utskottet inte funnit anledning till något uttalande i anslutning till propositionen eller de med anledning av densamma väckta motionerna.

Stockholm den 14 mars 1978

På arbetsmarknadsutskottets vägnar
EVA WINTHER

Närvarande: Eva Winther (fp), Bengt Fagerlund (s), Jan-Ivan Nilsson (c), Ingemund Bengtsson (s), Birger Nilsson (s), Allan Gustafsson (c), Erik Johansson i Simrishamn (s), Filip Fridolfsson (m), Arne Fransson (c), Elver Jonsson (fp), Frida Berglund (s), Margaretha af Ugglas (m), Sune Johansson (s), Anna Wohlin-Andersson (c) och Lars Ulander (s).

